JIHOMORAVSKÉ ELEKTRÁRNY k. p. BRNO

elektrárna prosincové stávky oslavany

ELEKTRÁRNA PROSINCOVÉ STÁVKY OSLAVANY

Před 75 lety, 1. dubna 1913, se poprvé rozběhly turbogenerátory oslavanské elektrárny. Připadl jí, jako elektrárně zásobované palivem z dolu „Kukla", pro tehdejší dobu důležitý úkol – dodávat elektřinu průmyslovým podnikům města Brna.

Význam závodu, jehož výrobní kapacita doznala v průběhu let řadu změn koncepčních i účelových, je v soustavě energetických výroben k. p. EJM stále bezesporný, zejména po změně části technologie výroby z čistě kondenzačního provozu na teplárenský. Výhody centralizovaného zásobování teplem dnes využívají obyvatelé a průmyslové podniky celé oblasti Oslavan a Ivančic.

I když v současné době patří oslavanská elektrárna mezi výrobny s menší kapacitou, zaujímá odedávna v rozvoji pracovní iniciativy přední místo. Zrodila se zde „oslavanská soutěž", první akce v energetice, která našemu národnímu hospodářství přinášela vyšší výrobnost a naučila kolektivy lépe hospodařit. Pracovní úsilí oslavanských energetiků bylo již mnohokráte oceněno, mimo jiné i propůjčením Řádu práce.

Historie elektrárny je navíc úzce spjata s historií revolučních bojů dělnické třídy, kdy v prosinci 1920 se elektrárna stala středem revolučního hnutí dělnictva v celé oblasti. Na paměť těchto událostí byl závod přejmenován na Elektrárnu Prosincové stávky.

Problematika končící palivové základny a současný stav dožívání výrobního zařízení vedlo podnik, za úzké spolupráce s vedením závodu a složkami, k odpovědnému řešení perspektivy oslavanské elektrárny. V příštích pěti letech se plánuje přebudování elektrárny na teplárensko-strojírenský závod, kde kromě teplárenské výrobny bude zřízena a vybudována opravárenská základna centralizované údržby k. p. EJM.

Věřím proto, že oslavanští energetici i nadále zůstanou věrni tradicím progresivního pracovního kolektivu a přispějí svým podílem v nových podmínkách k zajištění náročných úkolů našeho podniku a celého národního hospodářství.

Ing. Zdeněk Šebela, ředitel podniku

Je jisté, že v dějinách lidstva sedmdesát pět let neznamená nic, avšak v technice za tuto dobu nastal kvalitativní zvrat. Parní stroj byl definitivně překonán elektromotorem, XX. století se stalo věkem elektřiny, věkem atomu. A v tomto velkolepém procesu vytváření technického a sociálního pokroku sehrála nemalou roli i oslavanská elektrárna.

V Oslavanech byla postavena první parní velkoelektrárna v našich zemích, jejíž dělnictvo bylo nositelem revolučních tradic, vrcholících prosincovou stávkou 1920. Brno bylo připojeno na tuto elektrárnu vedením o nejvyšším napětí v tehdejším Rakousku. Jak rychle pokračuje v technice kvalitativní zvrat, nejlépe dokazuje jaderná elektrárna v nedalekých Dukovanech. Ne, ani dnes, v osmdesátých letech dvacátého století, si nemusí oslavanská elektrárna připadat vedle nových gigantů jako popelka. Dala lidstvu mnoho ušlechtilých darů, za které je jí jistě vděčné. Vychovala mnoho významných techniků a pracovníků, kteří umožnili těmto novým velkoelektrárnám zahájit provoz s kvalifikovanými vlastními kádry. Vzpomínka na vysloužilé námořníky rakouského válečného loďstva, kteří byli prvními vrchními topiči a strojníky v Oslavanech nás z hlediska historie trošku dojímá.

Také v samotných Oslavanech vyrostla celá řada nových závodů a je nanejvýš symbolické, že po skončení těžby uhlí na dole Kukla – Nosek byla šachta přebudována na závod První brněnské strojírny. Mnohé těžní věže revíru – Kukla, Lány, Antonín – jsou dnes již jen památníky zašlé slávy horníků. V současné době se dobývá uhlí v revíru pouze na jámě Jindřich ve Zbýšově, proto se část potřebného paliva dováží do Oslavan z Polska.

Jaké jsou tedy perspektivy první parní velkoelektrárny v našich zemích? Ekonomická životnost a technický stav zařízení jako by stály v nemilosrdném boji na jedné straně fronty oproti požadovaným současným světovým i československým normám měrné spotřeby paliva na vyrobenou MWh. Závislost na dovozu paliva tuto situaci ještě znásobuje. Vyvstaly záměry, aby to byla oslavanská elektrárna, která by byla dodavatelem tepelné energie městu Brnu. Objevily se úvahy technologické spolupráce Oslavan s Jadernou elektrárnou v Dukovanech. Rodí se záměr – využít neocenitelné zkušenosti oslavanských energetiků pro úkoly centralizované údržby. Ať bude mít konečné řešení podobou kterékoliv uvedené varianty, nikdy nesmí a nemůže zmizet patina hrdinství, zásluh, obětí, které se rodily v této elektrárně.

Vždyť za všemi těmi úspěchy je skryto mnoho vytrvalé, poctivé a namahavé práce tří generací pracovníků elektrárny. Není v lidských možnostech všech jich vzpomenout a poděkovat jim, jak by si zasluhovali. Budou však provždy vzpomínáni v díle samém, v němž my nyní zdárně pokračujeme.

Ing. Rostislav Vašut – ředitel závodu

HISTORIE ZÁVODU

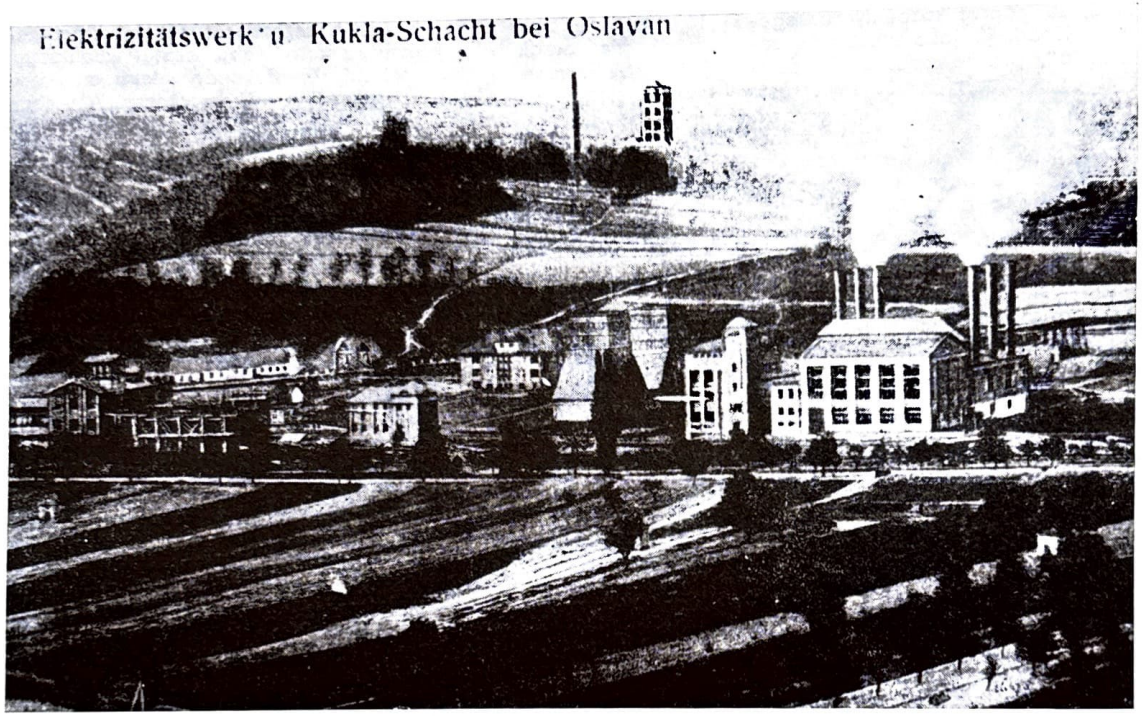

Suroviny přeměněny lidskou prací v energii jsou hlavním motorem rozvoje lidské společnosti. Uhlí – pára – elektřina sehrály v 19. a 20. století rozhodující úlohu při budování továren a průmyslu.

V jihozápadní části Moravy, 25 km od Brna, leží město Oslavany. Město s bohatou tradicí revolučních bojů a práce horníků a energetiků. Městečko Oslavany je jedno z nejstarších osad kraje, již od pradávna se zde těžily nerosty. V roce 1225 byl zde vystavěn význačný klášter „Vallis S. Mariae", vysvěcen za účasti českého krále Přemysla Otakara I. a královny Konstancie. V 15. století byl kraj a město Ivančice střediskem „Českých bratří". V pozdějších letech byl klášter přestavěn na zámek. V této době zde existovaly rozsáhlé vinice. Král Václav IV. propůjčil městu Brno právo – dolovati měď a jiné kovy v horách u dědiny Oslavany.

Malebný kraj, obklopený lesy, protékající řeka Oslava, nález černého zlata v 18. stol. změnil život obyvatel. Uhelné vrstvy v lokalitě „Boskovická brázda" byly objeveny kolem r. 1760 na výchozích místech Padochov-Mašinka. V roce 1783 se na Moravě kopalo uhlí pouze v Oslavanech, roční těžba byla 3 150 centů. V polovině 19. století vznikem těžební společnosti „Láska Boží" začíná zlatá doba – dobývání uhlí v revíru. Uhelná pánev začíná na severu na Zastávce, prochází Zbýšovem a končí v Oslavanech. Hloubka Antonínské šachty z r. 1853 byla 179 m, nejhlubší v celém Rakousku. V roce 1870 vznikl těžební akciový podnik „Rosická hor-

nická společnost v Božím požehnání". Život a práce horníků byla velice těžká, pracovalo se až 12 hodin denně, v dolech pracovali mladiství. V roce 1860 postihla jámu „Františka" v Padochově důlní katastrofa – výbuch plynů, při které zahynulo 52 horníků.

Rostoucí průmysl města Brna na začátku 20. století potřeboval elektrickou energii. V roce 1903 společnost projektovala pro provoz dolů výstavbu závodní elektrárny u jámy Františka v Padochově. Záměr se neuskutečnil. V r. 1907–10 byly vypracovány projekty na elektrárnu Oslavany jako zdroj energie pro brněnský průmysl. V r. 1911 založena ve Vídni pobočka fy AEG-Union Berlín – Rakouská akciová společnost s názvem OELAG, která postavila na tehdejší dobu velkoelektrárnu v Oslavanech o výkonu 13 000 KS, 2 Tg č. 1 a 2 – 4 250 kVA, 1 Tg č. 3 – 5 625 kVA fy AEG, 6 kotlů 400 m^2 – 7 t/h fy Pražské strojírny, 2 kotle 400 m^2 – 7 t/h fy Král. Pole Brno. Na podzim r. 1911 začala stavba elektrárny, v polovině března 1913 byla elektrárna uvedena do provozu (oficiálně 1. 4. 1913), včetně vedení 44 kV, 2 linky Oslavany–Brno–Černovice, 26,5 km, s transformací 6600/44 000 V pro Brno, nejvyšší napětí v celém Rakousku.
Celá Morava měla v r. 1914 celkem 69 elektráren, z toho 11 vodních o výkonu 47 000 KS. V roce 1914 vyrobeno v Oslavanské elektrárně 21,689.200 kWh.

V roce 1911–12 byl v Oslavanech vybudován důl Kukla jako hlavní těžební šachta jižní části revíru, dodavatel uhlí pro elektrárnu. Na jámě Kukla vybudován el. těžní stroj fy Koeppe s el. měničem Illgner – první v Rakousku. V roce 1913 vybudováno uhelné prádlo a spojenou lanovkou s dolem, prodloužena lokální dráha Mor. Bránice – Oslavany.

Technická zařízení dolu a elektrárny Oslavany byla moderní, ekonomická a revoluční a byla značným přínosem pro další rozvoj energetiky naší země. Historický význam výstavby energetiky pro stát vyslovil V. I. Lenin v thési „Sovětský stát = elektrifikace a Sověty".

Práce horníků a dělníků v kapitalistické společnosti byla velmi těžká. Na začátku 20. století bylo v kraji silné dělnické hnutí. Odborová organizace – „Kovodělník" – byla v elektrárně založena v roce 1914–1917. Oslavanské dělnictvo vedlo s kapitalisty velké stávkové boje. První světová válka přinesla další utrpení pracujícímu lidu. Po ukončení války lid očekával zlepšení životních podmínek a sociální reformy. Velká Říjnová socialistická revoluce a vznik Sovětského Ruska byl zářným příkladem pro třídně uvědomělé dělnictvo kraje.

Na Rosicko-oslavansku se po 1. světové válce nesmírně rozvinula činnost sociálně-demokratické strany. Dne 10. 1. 1919 vznikla v elektrárně stávka, další byla 5. 2. 1919. Místní organizace soc. dem. strany se hlásila k zásadám marxistické levice. Dne 30. 6. 1920 byla zvolena Okresní dělnická rada. Na sjezdu soc. dem. strany v Praze v září 1920 se ustavila samostatná strana revolučního proletariátu. O zabrání Lidového domu v Praze přišla zpráva na Brněnsko 9. prosince 1920. V pátek 10. 12. byla na Brněnsku a Oslavanském revíru „generální stávka", elektrárna se zastavila, byl vypnut el. proud pro Brno, obsazen zámek a veřejné budovy. Revoluční proletariát byl připraven k boji za sociální pokrok a spravedlnost. Stávky se zúčastnilo na Rosicko-oslavansku 5 000 dělníků.

V pondělí 13. prosince 1920 byl na oslavanském náměstí „tábor lidu" – 10 000 osob. Bojů pracujících se zúčastnili soudruzi: Josef Hybeš, Antonín Zápotocký, Josef Juran. Po ukončení tábora lidu následovalo obsazení elektrárny. Na likvidaci stávky bylo vysláno vojsko, které bylo odzbrojeno. Na likvidaci povstání byl vyslán další pluk vojska.

Dne 14. prosince vojsko obsadilo Oslavany a potlačilo povstání. Nastalo rozsáhlé zatýkání a persekuce dělnictva a obyvatel. Oslavanští „velezrádci" byli odsouzeni a vězněni na Špilberku a Borech.

Dělnické hnutí na Rosicko-oslavansku však pod vedením Komunistické strany od roku 1921 bylo vždy vůdčí a tvůrčí silou sociálního pokroku. V r. 1921 – dne 21. 3., kdy ještě neutichly následky

persekuce dělnictva, došlo v revíru k další důlní katastrofě. Výbuch třaskavých plynů na jámě Kukla usmrtil 26 horníků.

V r. 1918 koupila ČSR elektrárnu od fy OELAG za 21 mil. Kčs. V r. 1921 se stala elektrárna součástí akciové společnosti ZME v Brně.

II. etapa výstavby elektrárny byla provedena v r. 1921–1929. Byl postaven Tg 6 – první 2pólový Tg o 3 000 otáčkách ve střední Evropě s výkonem 20 MVA fy Škoda a příslušné kotle K 7, K 8 – 30 t/h. Elektrárna měla výkon 49,8 MW.

Hospodářská krize 30 let tvrdě postihla Oslavansko. V listopadu 1932 až únoru 1933 byla v revíru velká hornická stávka. Společnost ZME odkoupila doly, vznikl velký podnik: doly – elektrárna – rozvod.

Pracující Elektrárny Prosincové stávky se hrdě hlásí k odkazu revolučních tradic svého závodu. 75 let práce a bojů revolučního dělnictva v Oslavanech se zasloužilo o vybudování socialismu v naší vlasti.

Na paměť historických událostí roku 1920 byla oslavanská elektrárna v r. 1960 přejmenována na „Elektrárnu Prosincové stávky".

BUDOVÁNÍ SOCIALISTICKÉ ENERGETIKY

Vítězství Sovětského svazu nad fašistickým Německem v květnu 1945 a osvobození naší vlasti, vytvořilo předpoklad pro vybudování nové socialistické Československé republiky, za kterou bojovali dělníci oslavanska již v roce 1920.

Převzetím moci dělnickou třídou pod vedením Komunistické strany v únoru 1948 v našem státě byl dán základ pro budování socialismu. Znárodněním průmyslu začal politický a pracovní rozmach v celém státě.

Znárodněním energetiky v říjnu 1945 nastává nová epocha v rozvoji energetiky našeho státu. Byl vypracován program a hospodářský plán s cílem dosáhnout zvýšení životní úrovně našeho lidu. Dvouletý plán stanovil zvýšení výroby elektrické energie o 35 % v roce 1948 a bylo uloženo energetice, aby v dalším období měla předstih před ostatním prů-

myslem. Československý stát, také energetika čerpala při výstavbě nové společnosti z bohatých zkušeností Sovětského státu.

Elektrárna a doly (až na důl Julius na Zastávce) nebyly válkou vážně poškozeny. Dne 1. 1. 1946 byla elektrárna znárodněna na národní podnik. Oslavanští energetici se zapojili s velkým nadšením pod vedením KSČ do práce v nové republice a znárodněné elektrárně. Naplnil se cíl historických bojů dělníků za sociální pokrok a spravedlnost. Dne 26. 2. 1948 byla v elektrárně založena jednotka LM, první na okrese. V roce 1949 vyhlásili pracující socialistickou soutěž, která jako „Oslavanská soutěž" byla první ve všech závodech energetiky ČSR. Jejím přínosem byla úspora paliv a zvýšení výroby el. energie. V letech 1950–1951 aktivně pomáhají dělníci elektrárny při zakládání JZD. Stojí v první řadě při budování města Oslavany, které se změnilo k nepoznání.

III. etapa výstavby elektrárny, která byla zahájena v roce 1940, byla ukončena v roce 1949. Postaveny Tg 11 – 30 MVA, Tg 12 – 30 MVA, Tg 14 – 32 MVA fy Škoda a IB, kotle č. 11 – 60 t/h, č. 12 – 60 t/h fy IB, č. 13 – 120 t/h, č. 14 – 130 t/h fy Škoda. Nové ekonomické zařízení elektrárny dodávalo potřebnou el. energii našemu průmyslu. Instalovaný výkon dosáhl 80,75 MW.

V údobí let 1950–1960 je postupně zvyšována výroba el. energie. V této době vzniká počátek dodávky tepla do dolu Nosek, nově budované závody a hornické sídliště Oslavany s moderními byty pro horníky a energetiky. Pracující ve spolupráci s MěNV budují ve městě bezprašné silnice, chodníky, kino, sportovní stadion, zdravotní středisko, televizní převaděč, dům pionýrů a mládeže, teplofikaci města. V městě vybudovány nové závody: Prefa, Isola, Dřevoděl, IBzKG na zrušeném dole Kukla-Nosek.

V roce 1961 byly vytvořeny JME Brno a v r. 1964 se stala elektrárna jejich součástí.

V roce 1963 je vybudován parovod pro textilní závody, Avii a město Ivančice.

V r. 1957 došlo ke změně palivové základny – kotelna 4,3 MPa je upravena na kombinované spalování uhlí – zemní plyn. Provoz trval do r. 1964. V r. 1968 byl Tg 14 – IB – 31 MW obnoven jako teplárenský zdroj.

IV. etapa výstavby elektrárny byla zahájena v r. 1960 výstavbou 50 MW bloku: Tg 15 – 50 MW – IBzKG – Škoda, kotel č. 15 – 160 t/h – IBzKG – průtlačný s vertikálním cyklonem. Nové ekonomické energetické zařízení blok 50 MW bylo uvedeno do provozu 23. 5. 1963. Instalovaný výkon byl 114 MW. V r. 1973 byla dosažena nejvyšší výroba el. energie 624,387.800 kWh. V roce 1974 byla uvedena do provozu nová chemická úpravna vody pro zajištění kvalitní vody pro napájení kotelních agregátů a zajištění připravovaného teplárenského programu závodu, lokality Oslavany–Ivančice.

Dne 29. 11. 1974 byla uvedena do provozu uhelná lanová dráha důl Jindřich Zbýšov – elektrárna Oslavany. Důl Jindřich zůstal jako poslední jáma revíru RUD. Po roce 1979 RUD podstatně snižují těžbu uhlí a v elektrárně dochází tímto ke snižování výroby el. energie.

Od r. 1976 je elektrárna závodem Jihomoravských elektráren Brno.

Byla vypracována nová ekonomická koncepce provozu elektrárny. Minimalizace výroby el. energie provozu 4,3 MPa a přebudování na teplárenský blok. Blok 50 MW bude provozován do vyuhlení revíru RUD do r. 1992.

V letech 1983–1985 provedena inovace kotlů a mlýnic č. 11 a 12 – 60 t/h na přímé foukání, vč. výstavby nových elektroodlučovačů s vysokou účinností. Do r. 1989 bude rekonstruován K 14 – 70 t/h, tlak 1,5 MPa na výtopenský kotel s fluidním spalováním.

Teplárenský blok 4,3 MPa bude v 9. 5LP dodávat teplo v lokalitě Oslavany–Ivančice z inovovaných kotlů o celkovém výkonu 60 MW a roční dodávkou 600 TJ.

Po vybudování horkovodu z Jaderné elektrárny Dukovany pro Brno, bude naše tepelná síť napojena na tento horkovodní systém s výměníkovou stanicí v elektrárně.

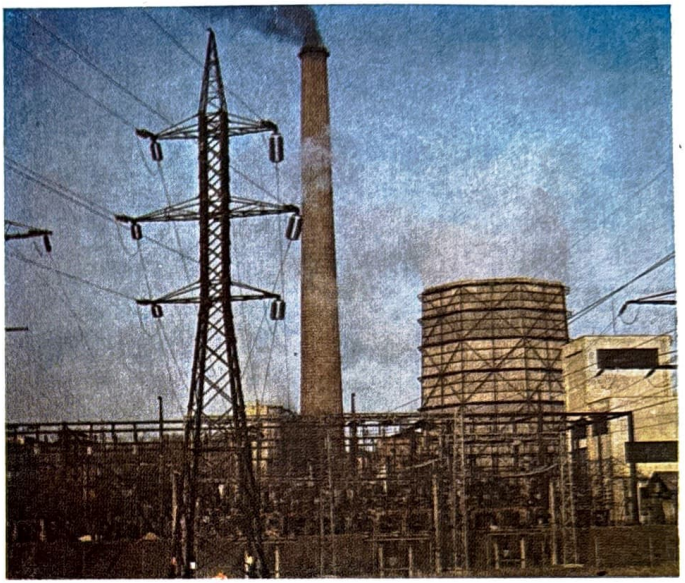

Dělníci a technici elektrárny Oslavany byli vždy v prvních řadách při budování socialistické energetiky a za svoji práci byli mnohokrát vyznamenáni stranickými a státními řády. V listopadu 1969 byl elektrárně propůjčen Řád práce.

TEPLOFIKACE DNES A ZÍTRA

Od roku 1913 do roku 1950 měla elektrárna Oslavany charakter kondensační výroby elektrické energie.

V roce 1949 bylo započato s výstavbou parovodu Js 100 v délce 1 400 m pro místní důl V. Nosek v Oslavanech s uvedením do provozu v roce 1950. Tento první parovod byl napájen z Tg 13. V roce 1950 bylo započato s výstavbou další parovodní větve Js 150 v délce 1 140 m pro nově vybudovaný závod Okresního stavebního podniku Rosice v Oslavanech na zpracování strusky a popílku z elektrárny a výroby stavebních tvárnic. Uvedení do provozu v roce 1952. Zdroj dodávky tepla opět regulované odběry Tg 13 a neregulované odběry Tg 11, 12, 14.

Současně s budováním nového hornického sídliště v Oslavanech bylo započato s výstavbou parovodu Js 200 v délce 1 233 m. Uvedení do provozu v roce 1958.

Tři parovodní větve zásobovaly teplem bytový sektor, komunální odběr, socialistický sektor, a to jak pro otop, tak ohřev užitkové vody a technologii.

V roce 1964 bylo započato s výstavbou nejdelší parovodní větve Js 100 v délce 10 800 m, včetně rozvodu tepla, do města Ivančic. Uvádění do provozu bylo etapové, první etapa v délce 4 600 m uvedena do provozu v roce 1966. Dálkový parovod byl budován formou sdružené investice nastávajících odběratelů, a to: Retex, n. p. Ivančice; Avia, n. p. Praha – závod Ivančice a Krajský investorský útvar Brno. V současné době tento dálkový parovod zásobuje teplem textilní továrny n. p. Mosilanu, n. p. Retex, strojírenské podniky Stavební stroje, Šmeralovy závody, průmyslové podniky – Škrobárny a lihovary, Zemědělský nákupní a zásobovací podnik, sklady Drobného zbozí Jihlava, Prefa, Dřevoděl, zdravotnické zařízení – OÚNZ, nemocnice Ivančice, kde jsou mimo jiné centrální prádelny a sterilizace v rámci OÚNZ Brno-venkov, dále jesle, mateřské školy, základní školy, střední školy, občanskou vybavenost a byty podniků OPBH a SBD Réna.

V roce 75. výročí provozu elektrárny Oslavany, tj. v roce 1988, jsou z elektrárny vyvedeny čtyři parovodní větve o celkové délce rozvodu tepla 22 700 m, z toho ve správě elektrárny Oslavany 17 230 m. Na těchto sítích je 312 odběrných míst. Maximální kapacita přenosu vybudované tepelné sítě je 90 tun/hod., maximální skutečný odběr dosud byl 75 tun/hod. při venkovní teplotě –12 °C.

Zdrojem tepla pro centralizované zásobování teplem v lokalitě Oslavany–Ivančice jsou kotle K 11, 12, 14, dále turbosoustrojí Tg 14 s regulovaným odběrem a redukční stanice.

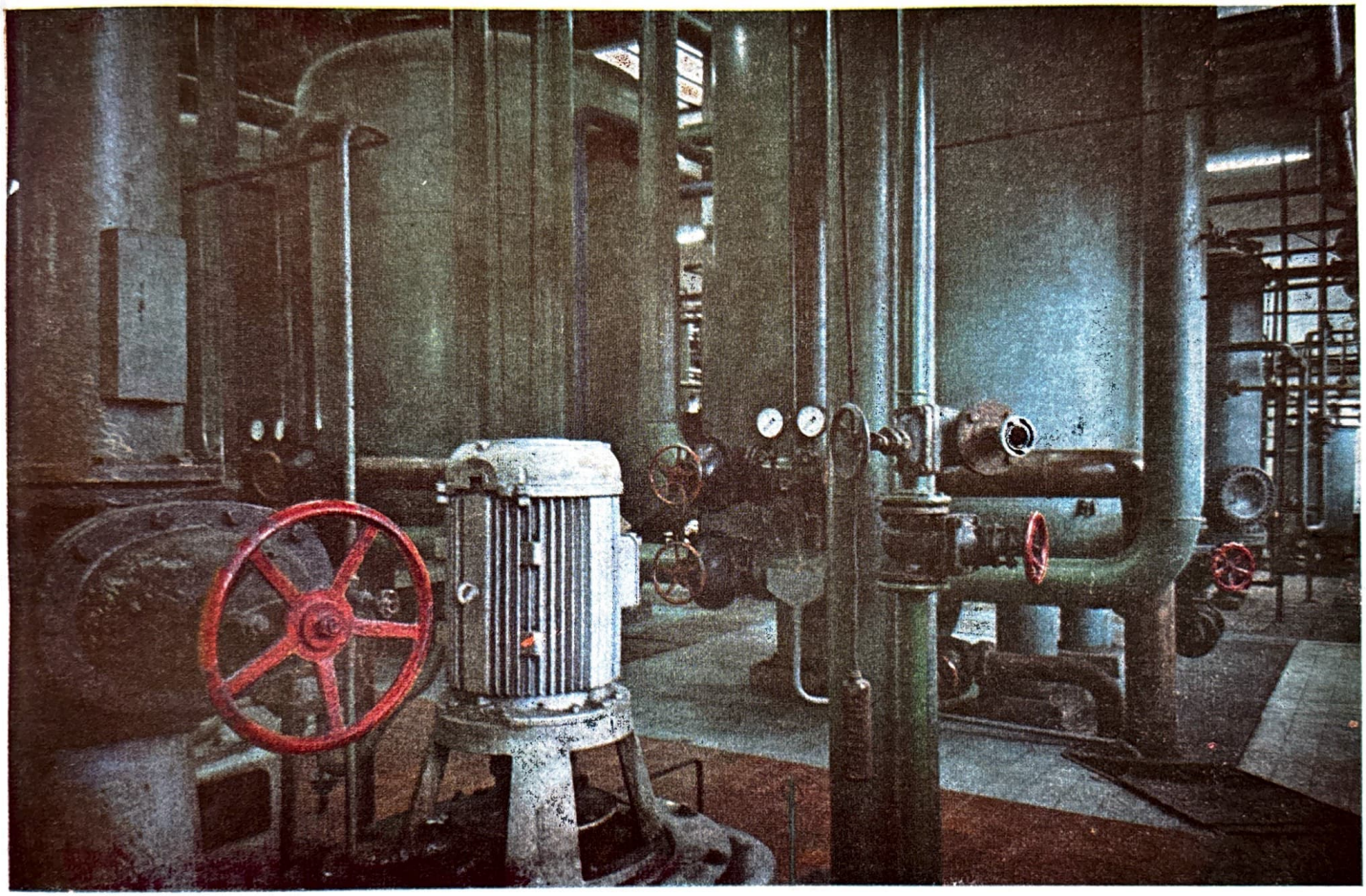

TEPLÁRENSKÝ PROGRAM

V provozu elektrárny Oslavany pro tuto pětiletku a další léta je přechod od kondensační výroby el. energie na kombinovanou výrobu elektřiny a tepla, a tím podstatné snížení měrné spotřeby paliva na výrobu el. energie a tepla.

Racionalizace spotřeby tepla průmyslových závodů a bytového sektoru je jedním z hlavních úkolů ekonomiky budování socialismu. Cílem naší práce je zajistit dodávky tepla do okolních závodů a města a uspořit paliva při lokálním neekonomickém spalování při vytápění bytů a závodů.

Efektivní využití paliv a energie – toť heslo každodenní naší práce.

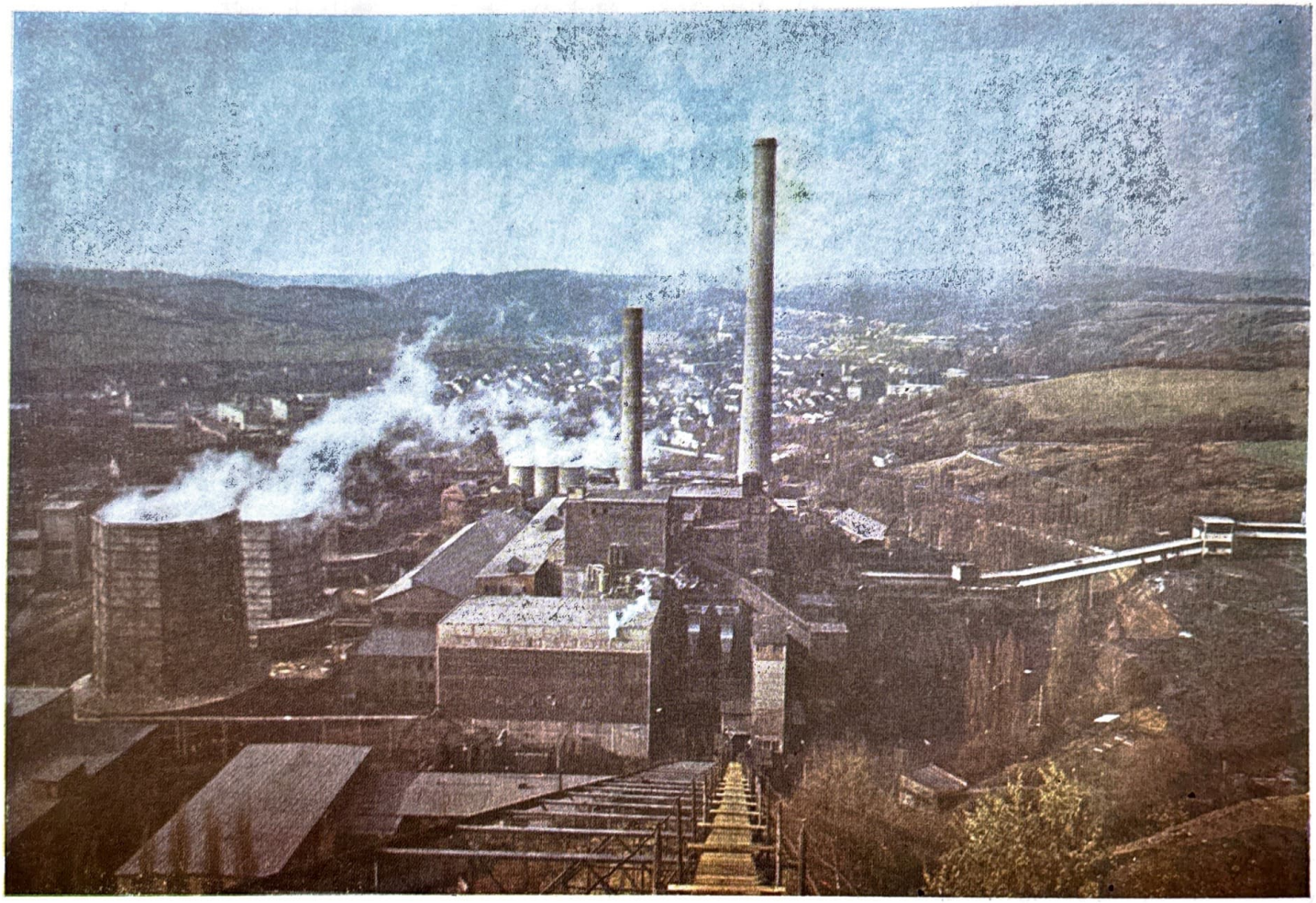

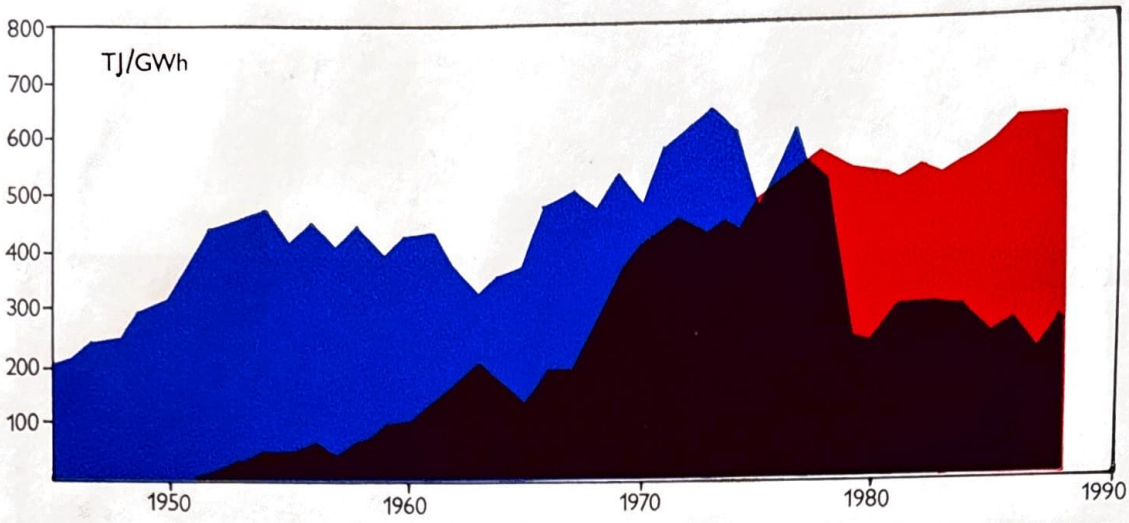

Výroba elektrické energie a dodávky **tepla**

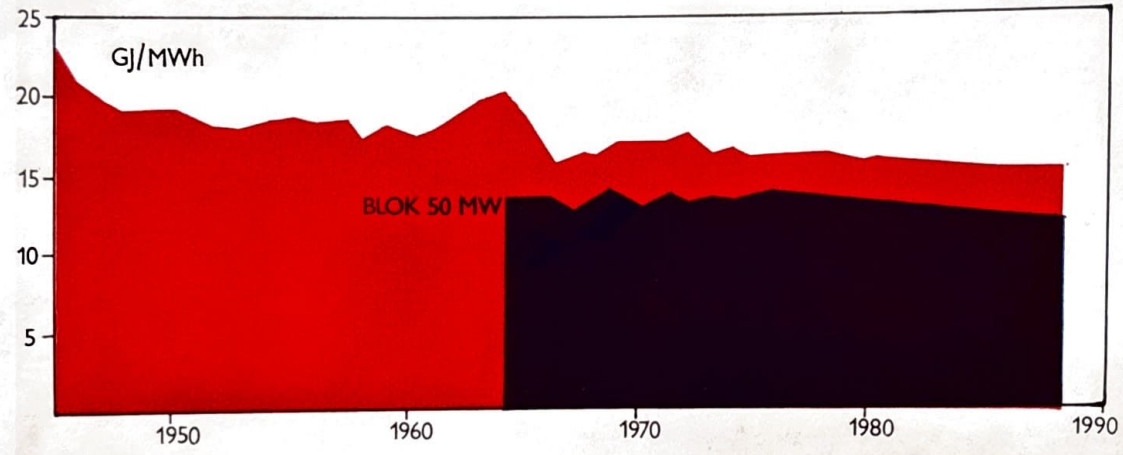

Vývoj měrné spotřeby EPSO na výrobu elektrické energie s porovnáním měrné spotřeby B 50 MW

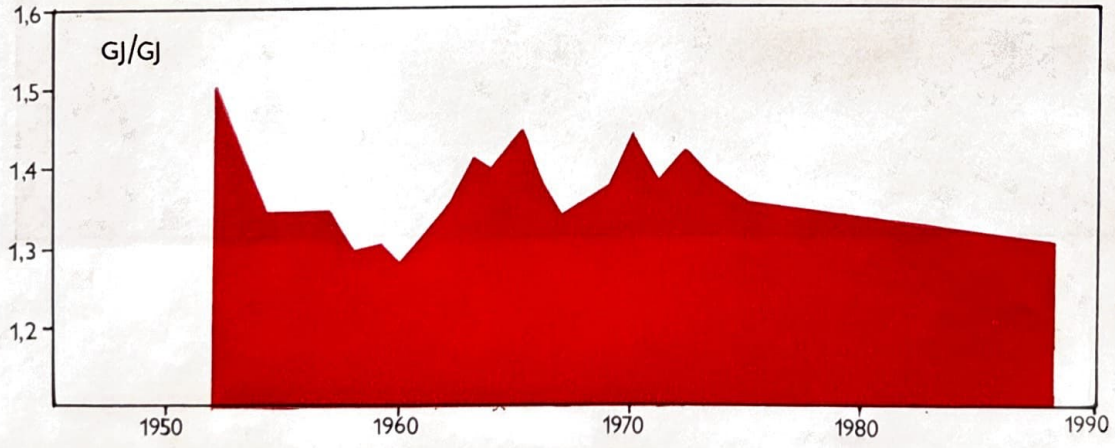

Vývoj měrné spotřeby na dodávku tepla

SPOLUPRÁCE PŘI TVORBĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vzestup výroby elektrické energie a tepla nese s sebou i negativní jevy s dopadem na ekologii. Spalováním velkého množství nekvalitního paliva se do ovzduší dostává i větší množství popílku, oxidů síry a dusíku. Soustředěním dopravy a manipulace s palivem, ukládáním tuhých zbytků vzniklých spalováním a v neposlední řadě i dokonalým odlučováním popílku, lze podstatně ovlivnit povrchové prašnosti a tím příznivý dopad na čistotu ovzduší.

Cenným příspěvkem ke zlepšení životního prostředí v lokalitě Oslavany bylo postavení nového 120 m komínu v r. 1954, do kterého byly zavedeny spaliny přes elektrostatické odlučovače. Přechodem na teplárenský provoz v r. 1978 vystoupily znovu do popředí požadavky na účinnější opatření ve smyslu ochrany čistoty ovzduší. Byl přijat plán obnovy EO dle svodného plánu ČEZ na rekonstrukce odlučovačů tak, aby vyhovovaly přísným normám kladeným na odlučovací zařízení dnešní doby.

Konkrétními opatřeními pro zlepšení čistoty ovzduší dle tohoto plánu bylo v letech 1981–1985 provedeno:

- Rekonstruování odluč. zařízení K 15 na systém LURGI.
- Inovace EO K 14.
- Výstavba nových EO K 11 a 12.
- Vybavení elektroodlučovacího zařízení moderními polovodičovými VN usměrňovacími jednotkami.
- Kontrolním měřením odlučivosti EO K 12 a 14.
- Omezením provozu EO K 14, jehož odlučivost činí pouze 80 %, na 1 500 hod. ročně.
- Napojení kouřovodu B 50 na komín 120 m.

Odlučivost jednotek:

	před inovací	po rekonstrukci
K 11	56 %	99,4 %
K 12	56 %	99,4 %
K 13	65 %	–
K 14	65 %	88 %
K 15	96 %	96 %

Rekonstrukce byly provedeny dle plánu a celkový náklad na ně činil 16,948.000 Kčs.

Snižování výroby elektřiny vzhledem k přechodu na teplárenský provoz bude znamenat další snížení úletu popílku do ovzduší. Ochrana životního prostředí stojí v popředí zájmu naší společnosti. Z uvedených faktů je zřejmé, že náš závod se s tímto programem ztotožňuje a postavil se tak do řady těch, kteří přispívají svým dílem k jeho naplnění.

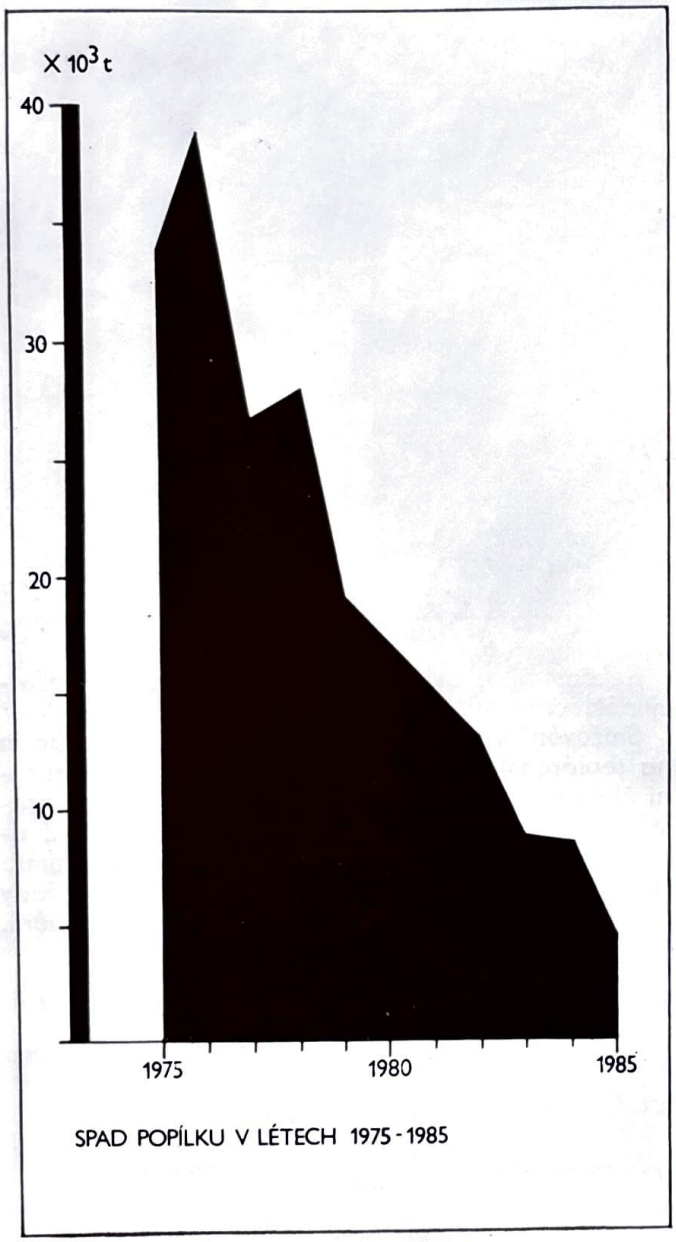

SPAD POPÍLKU V LÉTECH 1975 - 1985

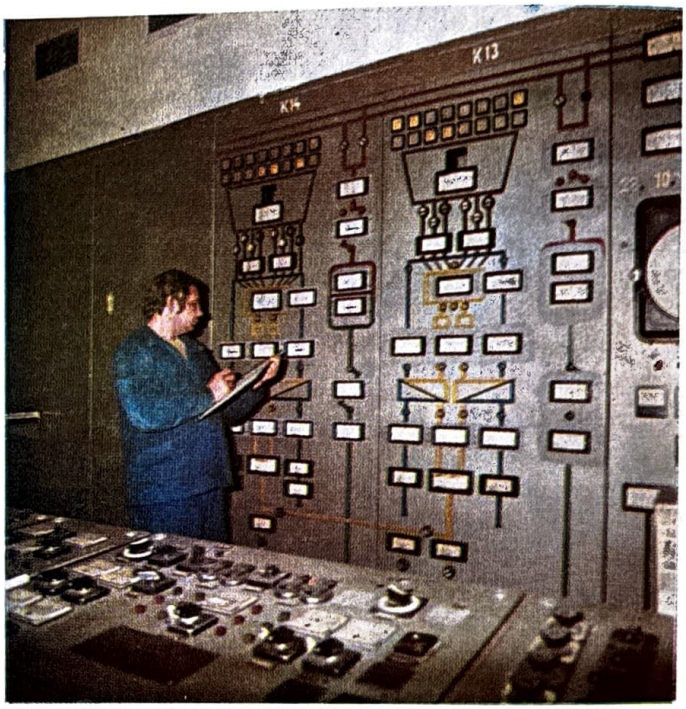

NAŠE BUDOUCNOST — OPRAVÁRENSKÁ ZÁKLADNA

Trvale se stupňující napjatost bilancí tuhých paliv pro výrobu elektřiny a tepla v ČSSR a výhledově nedaleké vyčerpání uhelných ložisek, ze kterých jsou zásobovány k nim přiřazené elektrárny, vyvozuje potřebu přehodnotit v rámci ČEZu zajištěnosti energetických výroben těmito palivy již i pro blízkou budoucnost. Jedním z rozhodujících kriterií pro posuzování nutnosti zrušení výroby elektřiny a tepla ve stávajících zdrojích je možnost pokrytí potřeby elektrické a tepelné energie v jednotlivých oblastech jinými způsoby z hlediska spotřeby paliva méně náročnými. Toto hledisko se zejména uplatňuje při výrobě elektřiny kondenzačními elektrárnami.

Jednou z elektráren GŘ ČEZ, která byla z výše uvedených hledisek posuzována, je i Elektrárna Prosincové stávky Oslavany. Dnešní úroveň těžby místního uhlí v RUD již nestačí pokrýt požadavky optimálního využití kondenzačního výkonu současně s dodávkami tepla. Nezbytnost inovačních zásahů, jejichž efektivnost je snižována úrovní provozní ekonomie předurčené nízkými parametry a nedostatečnou dobou využití výkonu omezovanou palivem vyvolává nutnost přijmout zásadní rozhodnutí o perspektivě EPSO. Cílem je dlouhodobě zabezpečit celospolečenskou efektivnost výrobní činnosti závodu a sociální jistoty jeho pracovního kolektivu.

Z těchto předpokladů vychází následující koncepce závodu EPSO:

1. Starší provoz, tj. zařízení z let 1934–47 s tlakovou úrovní 4,3 MPa inovovat tak, aby bylo spolehlivě zabezpečeno zásobování teplem v kombinované výrobě elektřiny a tepla. Kondenzační výrobu elektřiny, s měrnou spotřebou cca 22 GJ/MWh, trvale minimalizovat.
2. Provoz bloku 50 MW ukončit v roce 1992 a zabezpečit přitom soulad s postupem ukončení těžby v RUD.
3. Pracovníky elektrárny, uvolněné minimalizací obslužných činností a odstavením B 50 MW, převést po částečné rekvalifikaci do nově vybudované opravárenské základny.
4. Další racionalizaci provozu EPS zaměřit na převod teplárenského provozu na výtopnu s úplným zrušením výroby elektrické energie. Jde zejména o rekonstrukci kotle č. 14 na fluidní výtopenskou jednotku s předpokládaným výkonem 70 t/hod. páry 1,5 MPa jako základní zdroj SCZT. Ve vazbě na spolehlivost fluidního kotle a potřeby parního výkonu zabezpečit rekonstrukci u jednoho nebo dvou dalších kotlů.

Výrobně opravárenská a montážně servisní činnost opravárenské základny je navrhována s ohledem na řešení úzkoprofilových dodávek, výkonů a činností pro potřeby koncernového podniku a celého koncernu.

Výrobní činnost bude mít tento hlavní sortiment:

– opravy a renovace speciálních armatur,
– výroba sad ND pro vytypované armatury,

– nestandardní výroba kusových dodávek pro energetiku dle převzaté dokumentace.

Montážně servisní činnost bude zaměřena na:

– zařízení předávacích stanic v oblasti automatizovaného řízení výroby a spotřeby tepla v JmK,
– montážní činnost při výstavbě tepelných sítí.

Opravárenská činnost bude spočívat v rozšíření kapacity CÚ EJM.

Dle návrhu časového postupu má být ukončení stavby opravárenské základny v roce 1991 a její plný provoz v druhé polovině roku 1992.

Pracovníci elektrárny Oslavany mají tímto zajištěnou perspektivní činnost a sociální jistotu a opravárenská základna tak naváže a prodlouží energetickou tradici v Oslavanech.

SOCIALISTICKÁ SOUTĚŽ

Socialistická soutěž má na našem závodě dlouholetou tradici. Již v roce 1949, jako první v energetice, vyzvali pracující elektrárny ostatní elektrárny k soutěži. Dali tak základ k soutěži nejen v energetice, ale Oslavanská výzva se stala základním kamenem socialistické soutěže v celé republice. Od roku 1955, kdy byly založeny první 4 BSP, se stala socialistická soutěž nedílnou součástí pracovního i politického života na závodě. Dnes pracuje na závodě 12 BSP, z nichž 4 jsou zapojeny v socialistické soutěži provozu, 7 je jich organizováno v údržbě a jedna BSP sdružuje technicko-hospodářské pracovníky.

Dosud bylo v soutěži uděleno 204 bronzových, 123 stříbrných a 20 zlatých odznaků BSP.

Dlouhodobé výsledky socialistické soutěže jsou významným přínosem pro neustále lepší hospodářské výsledky. Bylo dosaženo podstatného snížení měrní spotřeby paliva na vyrobenou elektřinu i teplo, podstatné snížení poruchovosti, zkracování prostojů zařízení, úspor LTO, snížení spotřeby nafty a benzinu, trvalého trendu ve snižování úrazovosti a dalších velmi dobrých výsledků, mezi něž patří každoroční zvyšování průměru Známky solidarity, zvyšování počtu podaných ZN, atd.

Na předních místech soutěže v provozu se každoročně umísťují BSP modré a zelené směny. Ale také ostatní směny jsou na velmi dobré úrovni.

V údržbě se soustavně umísťuje na předních místech kolektiv BSP s. Jana Novotného z úseku MaR. Od roku 1982, s výjimkou roku 1984, byla v socialistické soutěži BSP údržby vyhodnocena na prvním místě. Velmi dobře si také vede kolektiv měřící a řídící techniky s. Fleka, kolektiv elektroúdržby s. Sedláčka, kolektiv turbinářů s. Haičmana, ale i ostatní kolektivy.

Velmi dobré jsou výsledky BSP v oblasti dobrovolného dárcovství krve. Na závodě máme 6 držitelů bronzové Jánského plakety, 2 držitele stříbrné Jánského plakety.

Na závodovou soutěž navazuje od roku 1958 mezizávodová soutěž mezi Teplárnou Brno, Elektrárnou Bratislava II. a naším závodem. Závody soutěží nejen na pracovním poli, ale také na úseku branně sportovní činnosti.

Od roku 1960 se datuje družba se sovětskými energetiky ze 16. TEC v Moskvě a Prvomájové TEC v Leningradě. Družební styky přinášejí poznatky nejen pro odbornou stránku věci, ale zejména pomáhají upevňovat soudružské a internacionální vztahy. Celkem navštívilo SSSR v rámci navázaných družebních vztahů 142 zaměstnanců závodu. Sovětští soudruzi, kteří naopak navštěvují náš závod, jsou přijímáni s úctou a přátelstvím, které nedokázaly přerušit ani události v letech 1968–69. Družba byla ještě zlepšena Dohodou o družbě, uzavřenou v r. 1981.

PÉČE O PRACUJÍCÍ A SOCIÁLNÍ PROGRAM

Podle zásad socialistické péče o zdraví a spokojenost svých pracovníků závod vypracoval a uskutečňuje široký sociální program:

- Závod má svoje zdravotní středisko, vč. zubního oddělení. Velká pozornost se věnuje zdravotní prevenci, kterou ročně projde v průměru 82 zaměstnanců.
- Závodní saunu navštěvují kromě zaměstnanců i obyvatelé Oslavan. Zaměstnanci mají na saunování příspěvek z FKSP.
- Součástí závodu je kuchyň a jídelna se 60 místy. Ročně se v tomto zařízení připraví 114 000 obědů, z toho 40 830 pro zaměstnance závodu.
- Závod má 2 rekreační chaty: Bítov – Vranovská přehrada – 38 lůžek, Chvojnice – 15 lůžek. Na chatách tráví každoročně dovolenou 370 zaměstnanců a rodinných příslušníků.
- Rekreaci v zahraničí s příspěvkem FKSP využívá každoročně v průměru 60 zaměstnanců. V oblasti odborové rekreace ROH a energetiky tráví dovolenou v průměru 100 zaměstnanců ročně. Závod organizuje turistickou a brannou činnost.
- Pro děti pracovníků závodu je v létě organizován pobyt v Pionýrském táboře.
- Je prováděna soustavná péče a styk s pracovníky po odchodu do důchodu.
- Dohodou s ONV je pro náš závod vyčleněno 20 míst v mateřských školách.
- Závod obhospodařuje 70 bytů zaměstnanců. Závod přispívá dotací z FKSP na výstavbu a modernizaci rodinných domků.
- Pro pracovníky dodavatelských organizací má závod ubytovací zařízení s kapacitou 42 lůžek.
- Součástí sociálního zařízení je sál pro 200 osob, určený pro schůzovou činnost a kulturní program.
- Kolektivní smlouva závodu zaručuje péči o učně, vyučence, pracovníky konající základní vojenskou službu a všechny mladé lidi, kteří na závodě pracují.
- Závod je členem Sdruženého klubu pracujících, kde je prováděna politicko-kulturní činnost v rámci města Oslavany.

OCENĚNÍ NAŠÍ PRÁCE

Soustavná a systematická práce na všech úsecích pracovního i společenského života, a zejména politicko organizátorská práce v našem závodě přinesla mnoho významných úspěchů na poli zvyšování ekonomie, snižování poruchovosti, zkracování prostojů zařízení a dalších důležitých hospodářských ukazatelů. Za tuto angažovanou pracovní činnost byl našemu závodu propůjčen v roce 1973 „Řád práce" a v roce 1985 mu byl udělen titul „Závod socialistické práce" jako prvnímu závodu na okrese Brno-venkov.

Za těmito oceněními se skrývá obětavá práce celého pracovního kolektivu, v němž pracuje 135 nositelů odznaku „Vzorný pracovník EJM", 28 nositelů odznaku „Vzorný pracovník ČEZ" a 20 nositelů odznaku „Vzorný pracovník FMPE". Soudruzi Jaroslav Peřina a Miloslav Káfoněk byli za angažovanou politickou a pracovní činnost vyznamenáni státním vyznamenáním „Za vynikající práci".

Resortními vyznamenáními – odznakem „Budovatel energetiky" byli vyznamenáni 3 pracovníci závodu a odznakem „Průkopník socialistické práce" se mohou pochlubit 2 pracovníci.

Za dlouholetou práci v energetice bylo 99 pracovníků odměněno bronzovým odznakem „Za věrnost energetice", 107 pracovníků stříbrným odznakem „Za věrnost energetice" a 122 pracovníků je nositelem zlatého odznaku „Za věrnost energetice".

Velmi dobrých výsledků jsme dosáhli na úseku práce Civilní obrany, zejména na poli MSAZ. Za tuto činnost byl 1 pracovník oceněn odznakem „Vzorný pracovník CO".

Vynikajících výsledků na úseku JSBVO bylo dosahováno v létech 1982–1983, kdy naše ženy dokázaly vyhrát branně sportovní přebory nejen závodu a podniku, ale i ČEZu a FMPE.

Nebývalé výsledky dosáhla také ZJ LM našeho závodu, když v letech 1983–1985 dokázala třikrát po sobě získat putovní standartu OV KSČ Brno-venkov jako nejlepší jednotka v okrese. V jednotce pracují nositelé státních vyznamenání „Za zásluhy o LM" I. stupně s. Zezulák Bohuslav, „Za zásluhy o LM" II. stupně saudruzi Nováček Karél, Večeřa František, Zezulák Josef, Kolář Stanislav, Holčapek Miloš.

V roce 1987 byl vyznamenán s. Karel Kočí vyznamenáním „Za obranu vlasti".

6 pracovníků závodu bylo vyznamenáno medailí „Ke 40. výročí osvobození ČSSR". S. Antonín Smetana byl vyznamenán odznakem „Úderník 11. pětiletky" a soudruzi Bohuslav Zezulák a Jan Holý jsou nositeli odznaku „Vítěz internacionální socialistické soutěže".

V pracovním kolektivu je také mnoho dalších pracovníků, jejichž práce byla oceněna čestnými odznaky ROH, SČSP a dalších organizací.

ELEKTRÁRNA PROSINCOVÉ STÁVKY OSLAVANY

Určeno pro interní potřeby koncernu ČEZ a podniku k. p. EJM
Vydal koncernový podnik Jihomoravské elektrárny BRNO, Okružní 25
Grafická úprava: Jaroslav Kobylinský
Foto: Petr Chytrý a Jaroslav Kobylinský
Texty: kolektiv pracovníků závodu EPSO
Odpovědný redaktor: František Čejka
Tisk: Tisk, knižní výroba, n. p. BRNO, závod 2, Veveří 39
BRNO 1988

PRACUJÍCÍ EPS
ZDRAVÍ
VÝROČÍ 65.
VELKÉHO ŘÍJNA